

T.C.
HAZİNE ve MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39271
9c 80

Sayı : 19809844-610- 312342
Konu : 7/39271 Esas Sayılı Soru Önergesi

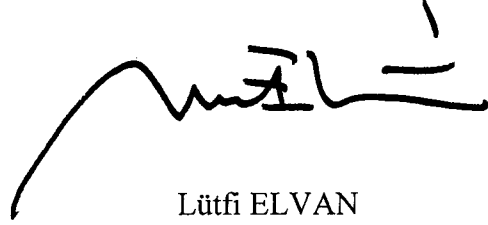
17/09/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12/01/2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.763464 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Cengiz GÖKÇEL'e ait 7/39271 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin olarak Bakanlığımız birimlerinden alınan bilgiler ekte yer almaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Lütfi ELVAN
Hazine ve Maliye Bakanı

Ek: 7/39271 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

Mersin Milletvekili Sayın Cengiz GÖKÇEL'e Ait
7/39271 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı
Birimlerinden Temin Edilen Bilgilerin Yer Aldığı Cevap Metni

Borç stokuna ilişkin değerlendirmelerde stokun mutlak büyüklüğü yerine, geri ödeyebilme gücüne işaret eden “borç yükü” kavramı kullanılmaktadır. Borç yükünün temel ve uluslararası göstergesi, borç stokunun milli gelire oranıdır. Borç yükü kavramının kullanımı, hem eksik ve yanıltıcı değerlendirmelerin önüne geçilmesine, hem de uluslararası kıyaslamaların yapılabilmesine olanak sağlamaktadır. Bu kapsamda, merkezi yönetim dış borç stokunun GSYH’ye oranı 2018 yılı ikinci çeyreğinde %10,0 iken, 2020 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla %14,3 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye’de makro finansal riskleri asgari seviyeye indirmek amacıyla ekonomi politikaları etkin biçimde uygulanmaktadır. Makroekonomik dengeler ve piyasa gelişmeleri ilgili kurumlar tarafından izlenmekte, değerlendirilmekte ve gerekli tedbirler serbest piyasa ekonomisi ilkeleri çerçevesinde alınmaktadır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’da 2018 yılında yapılan değişiklikler ile Türkiye’de yerleşik gerçek kişilerin yurt içinden ve yurt dışından döviz cinsinden veya dövize endeksli kredi kullanması yasaklanmıştır. Bununla birlikte, ekonomide Türk Lirası kullanımını artırmak amacıyla kamu ihale mevzuatında 2016 yılı Kasım ayında yapılan değişiklikler ile kamu ihalelerinde bedellerin Türk Lirası cinsinden belirlenmesi esas alınmıştır. Ayrıca, 32 Sayılı Karar’da 2018 yılında yapılan değişiklik ile Türkiye’de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, bazı sözleşme türlerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılamayacağı ve değişikliğin yürürlüğe girdiği 13.09.2018 tarihinden itibaren otuz gün içinde, söz konusu sözleşme türlerini haiz ve daha önce akdedilmiş olan yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedellerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında; Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi gerektiği düzenlenmiştir. Önümüzdeki dönemde de ekonomi politikaları, Türk Lirasına olan güveni artırmak amacıyla makroekonomik istikrar, finansal istikrar ve fiyat istikrarı eksenlerinde şeffaflık ve öngörülebilirliği artıracak biçimde oluşturularak kararlılıkla uygulanacaktır.

Bakanlığımız internet sitesinde kamuoyuna duyurulmakta olan Bütçe Finansmanı İstatistiklerinde bulunan 2002 – 2018 yılları arası dış borç faiz gideri verisinin kullanıldığı tablo aşağıda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dış Borç Faiz Gideri	5.064	5.890	6.057	6.223	6.662	6.403	5.738	6.318	5.982	6.668	7.277	7.397	8.831	10.303	11.333	14.552	19.419

2002 - 2005 yılları için Konsolide Bütçe verileri, 2006 - 2018 yılları için Merkezi Yönetim Bütçe verileri kullanılmıştır.

Bilindiği üzere yılları bütçe kanunlarında, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerine görev ve hizmetlerini yürütmeleri amacıyla tahsis edilen ödenekler ile gelir tahminlerine yer verilmektedir. Ayrıca, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine tahsis edilen ödenekler toplamı ile genel bütçe gelirleri toplamı arasındaki farkın, net borçlanma ile karşılanacağı belirtilmektedir. Diğer taraftan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Hazine Birliği" başlıklı 6'ncı maddesinde merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilat, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetiminin Hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütüleceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, ilgili Kanunun "Bütçe ilkeleri" başlıklı 13'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir.", (g) bendinde yer alan "Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır.", ve (m) bendinde yer alan "Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir." ifadeleri ile bütçenin genellik ilkesi açıkça belirtilmiştir. Bu çerçevede, bütçe gelirleri veya borçlanma suretiyle edinilen imkanlar, ayrı harcama kalemleri veya projeler için tahsis edilmemekte, Hazine birliği kapsamında tüm giderlerin karşılanması amacıyla kullanılmaktadır.